

Dosarul nr. 2ra-255/20

Prima instanță: (Judecătoria Soroca, sediul Central) P. Cocitov

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu

Î N C H E I E R E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Deșan Valentin, reprezentat de avocatul Ciuhrii Ludmila,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Deșan Valentin împotriva lui Deșan Anatolie, intervenienți accesorii Ojog Tatiana, Deșan Svetlana cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, declararea nulității certificatului de moștenitor legal și a contractului de înstrăinare a bunului imobil cu condiția întreținerii pe viață,

împotriva deciziei din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Deșan Anatolie, s-a casat hotărârea din 13 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 21 noiembrie 2017, Deșan Valentin a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Deșan Anatolie, intervenient principal Ojog Tatiana cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii, Deșan Valentin a menționat că s-a născut în familia lui Deșan Piotr și Deșan Anastasia.

În familie au fost 4 copii, inclusiv Deșan Anatolie și Deșan (Ojog) Tatiana, care au plecat din casa părintească.

Reclamantul a reiterat că a rămas să locuiască împreună cu părinții în casa din str. Crîngului (în prezent Levandovschi) nr. 6 din orașul Soroca.

A specificat reclamantul că la 02 iulie 2007, tatăl său, Deșan Piotr a întocmit un testament, prin care a testat întreaga avere în părți egale lui și mamei sale, Deșan Anastasia.

La 21 septembrie 2007, tatăl său a decedat, însă nu au intrat în posesia moștenirii.

La 12 mai 2017, a decedat mama sa, Deșan Anastasia, iar în luna iulie 2017 a aflat că casa părintească este înregistrată pe numele lui Deșan Anatolie, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, încheiat cu mama sa la 26 noiembrie 2015.

A invocat că contractul de vânzare-cumpărare urmează a fi declarat nul, deoarece împreună cu mama sa, Deșan Anastasia a acceptat succesiunea prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, însă nici unul din moștenitorii lui Deșan Piotr nu au depus declarații de acceptare a succesiunii la notar și nu i-au fost eliberate certificate de moștenitor.

Respectiv, dreptul de proprietate asupra imobilului situat pe str. Levandovschi 6 orașul Soroca a fost înregistrat pe numele Anastasiei Deșan în alt temei decât certificatul de moștenitor legal.

Reclamantul a menționat că astfel i-a fost lezată dreptul la moștenire și proprietate, or, ținând cont de faptul că $\frac{1}{2}$ cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul tatălui a moștenit-o în temeiul testamentului, mamei Deșan Anastasia la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare a imobilului îi aparținea doar $\frac{3}{4}$ din imobil, în privința căruia urma să-și realizeze dreptul de dispoziție.

La 03 octombrie 2018, Deșan Valentin a depus cerere de concretizare a cerințelor (f.d. 96-101 Vol. I).

În motivarea cererii de concretizare a cerințelor, prin care a menționat că i-a devenit cunoscut faptul că la 06 august 2012, pe numele mamei sale, Deșan Anastasia a fost eliberat certificat de moștenitor legal pentru averea rămasă după decesului tatălui său, Deșan Piotr, iar la 26 noiembrie 2015, Deșan Anastasia a încheiat cu Deșan Anatolii contractul de înstrăinare a imobilului situat pe str. Levandovschi 6 orașul Soroca, cu condiția întreținerii pe viață.

A solicitat Deșan Valentin constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul lui Deșan Piotr la 21 septembrie 2007 și Anastasiei Deșan, decedată la 12 mai 2017; declararea nulității certificatului de moștenitor legal, eliberat pe numele Anastasiei Deșan la 06 august 2012, declararea nulității contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 26 noiembrie 2015, încheiat între Deșan Anastasia și Deșan Anatolii, cu repunerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Deșan Valentin.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Deșan Valentin rămasă după decesul lui Deșan Piotr, la 21 septembrie 2009 și Deșan Anastasia, decedată la 12 mai 2017, prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale.

S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal eliberat pe numele Anastasiei Deșan la 06 august 2012.

S-a declarat nul contractul de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață din 26 noiembrie 2015, cu repunerea părților în poziția inițială.

S-a încasat de la Deșan Anatolii în beneficiul lui Deșan Valentin suma de 5 427 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Deșan Anatolii, s-a casat hotărârea din 13 martie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Deșan Valentin.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Deșan Valentin rămasă după decesul lui Deșan Piotr, la 21 septembrie 2009 și Deșan Anastasia, decedată la 12 mai 2017, prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale.

S-a declarat parțial nul certificatul de moștenitor legal eliberat la 06 august 2012 de notarul public Radu Marco pe numele Anastasiei Deșan, în partea averii succesoriale rămase după decesul lui Deșan Piotr, la 21 septembrie 2007, în privința a $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuit cu suprafața totală egală cu 93,3 m.p., $\frac{1}{4}$ cotă-parte din 67,7% din terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,0665 ha, situate pe str. Levandovschi 6 orașul Soroca.

S-a declarat parțial nul contractul din 26 noiembrie 2015, încheiat între Deșan Anastasia și Deșan Anatolii în partea transiterii de către Deșan Anastasia în proprietatea lui Deșan Anatolii a $\frac{1}{4}$ cotă-parte din imobilul, compus din casa de locuit individuală cu suprafața totală egală cu 93,3 m.p. și 67,7% din terenul pentru construcții cu suprafața totală de 0,0665 ha, situate pe str. Levandovschi 6 orașul Soroca.

În rest, pretențiile s-au respins.

S-a încasat de la Deșan Valentin în beneficiul lui Deșan Anatolii suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prima instanță întemeiat a concluzionat că după decesul lui Deșan Piotr, fiul său, Deșan Valentin a continuat să locuiască în gospodăria defunctului, fapt care nu a fost contestat de Deșan Anatolii, motiv ce servește drept temei pentru constatarea faptului acceptării succesiunii de către Deșan Valentin după decesul lui Deșan Piotr, la 21 septembrie 2007.

La fel, instanța de apel a stabilit că la 06 august 2012, notarul public Radu Marcu a eliberat pe numele Anastasiei Deșan certificatul de moștenitor legal în privința întregii mase succesoriale testate de către Deșan Piotr, deci și în privința cotei-părți a lui Deșan Valentin, or, Deșan Piotr a testat întreaga avere în părți egale lui Deșan Valentin și Deșan Anastasia, cu toate că nici unul din ei nu s-a adresat în vederea eliberării certificatului de moștenitor testamentar.

Astfel instanța de apel a concluzionat că reieșind din faptul că Deșan Piotr și Deșan Anastasia au deținut în proprietate comună în devălmășie bunurile testate, cotele-părți ale proprietarilor devălmași prezumându-se a fi egale, succesorii Deșan Valentin și Deșan Anastasia au moștenit câte $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuit și terenul pentru construcții și prin urmare, Deșan Anastasia nu era îndrept să moștenească $\frac{1}{2}$ cotă-parte din imobil, dar numai $\frac{1}{4}$, altă $\frac{1}{2}$ cotă-parte aparținând-i de drept.

În rezultat, instanța de apel a ajuns la concluzia că urmează a fi declarat nul certificatul de moștenitor legal din 06 august 2012 eliberat pe numele Anastasiei Deșan în partea averii succesoriale rămasă după decesul lui Deșan Piotr la 21 septembrie 2007 în privința a $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuit și terenul pentru

construcției, precum și contractul din 26 noiembrie 2015, încheiat între Deșan Anastasia și Deșan Anatolii în partea transmișiei de către Deșan Anastasia în posesia lui Deșan Anatolii a $\frac{3}{4}$ din casa de locuit și terenul pentru construcției, situate pe str. Levandovschi 6 orașul Soroca.

La 09 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Deșan Valentin, reprezentat de avocatul Ciuhrii Ludmila, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Deșan Valentin, în motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Recurentul a menționat că a intrat în posesia patrimoniului succesoral, acceptând astfel moștenirea după decesul tatălui său, Deșan Piotr, iar ulterior după decesul mamei sale, a intrat și în posesia averii, care s-a aflat în proprietatea acesteia.

Astfel urmare a constatării nulității absolute a certificatului de moștenitor legal, contractul din 26 noiembrie 2015, ca act subsecvent actului juridic nul absolut, este lovit de nulitate absolută.

La 11 ianuarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Deșan Anatolii și Ojog Tatiana la 15 și respectiv 22 ianuarie 2020 (f.d. 21-22 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 05 septembrie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 09 decembrie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Deșan Valentin, reprezentat de avocatul Ciuhrii Ludmila, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Deșan Valentin, reprezentat de avocatul Ciuhrii Ludmila.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic